

**รายงานดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก
จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564**

**กระทรวงแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวง**

รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก
จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ปีที่พิมพ์ 2565

ครั้งที่พิมพ์ 1

จัดทำโดย กระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กองเศรษฐกิจการแรงงาน

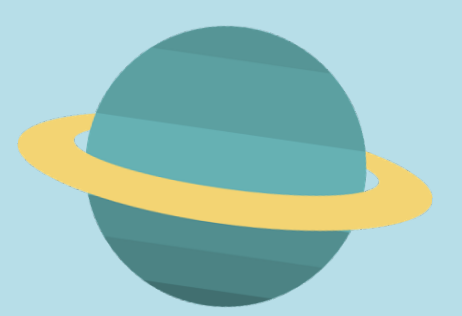
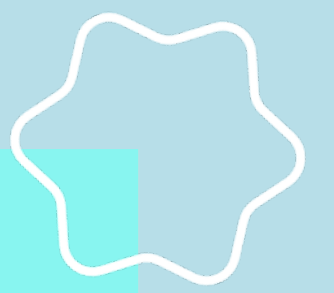
โทรศัพท์ 0 2232 1380

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : labourecon.nss@mol.mail.go.th

ISBN (e-book) : 978-616-555-223-3

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต
แต่ละด้าน (คะแนน)

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวมทุกด้าน 56.55 คะแนน

1 ด้านการทำงาน (62.06)

2 ด้านสังคม (61.48)

3 ด้านความปลอดภัย (52.80)

4 ด้านสุขภาพ (50.29)

6 ด้านอื่นๆ (46.24)

7 ด้านความพร้อมฯ (46.19)

8 ด้านสภาพแวดล้อม (45.38)

5 ด้านเศรษฐกิจ (47.24)

ค่าน้ำหนักแต่ละด้าน (ร้อยละ)

1 ด้านการทำงาน
(23.14)

3 ด้านความปลอดภัย
(12.87)

5 ด้านเศรษฐกิจ
(9.17)

7 ด้านอื่นๆ
(7.48)

2 ด้านสังคม
(21.30)

4 ด้านสุขภาพ
(10.81)

6 ด้านความพร้อม
(8.29)

8 ด้านสภาพแวดล้อม
(6.94)

เพศ (ร้อยละ)

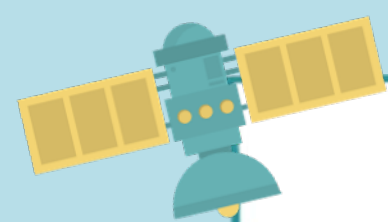

หญิง (62.10) ชาย (37.90)

ภูมิภาค (คน)

1 เหนือ (2,141) 4 กทม. ปริมณฑล (1,094)
2 ใต้ (2,065) 5 ตะวันออก (684)
3 ตะวันออกเฉียงเหนือ (1,647)
6 ตะวันตก (670) 7 กลาง (539)

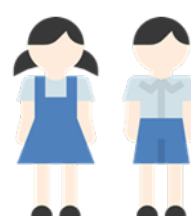
คุณลักษณะแรงงานนอกระบบ กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก (ร้อยละ)

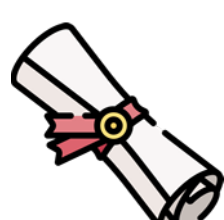
การศึกษา 3 ลำดับแรก

ประถมหรือต่ำกว่า (28.88)

ม.ต้น (19.56)

ม.ปลาย/ปวช.
หรือเทียบเท่า
(23.60)

ช่วงอายุ

น้อยกว่า 20 ปี
(0.25)

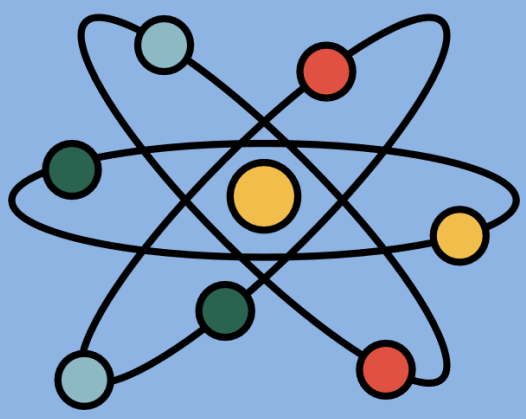

20 - 59 ปี
(82.57)

60 ปี ขึ้นไป
(17.18)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ไม่มีปัญหาด้านแรงงาน ร้อยละ 73.56

มีปัญหา ร้อยละ 26.44

(ร้อยละ)

1 ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง
(52.25)

5 ไม่มีสิทธิด้านกฎหมาย
(12.71)

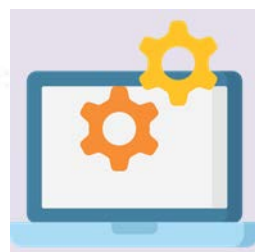
2 ค่าตอบแทน (36.37)

6 การรวมกลุ่มอาชีพ (8.86)

3 ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยี
และนวัตกรรม (27.94)

7 ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน
(5.95)

4 ขาดทักษะฝีมือ
(26.23)

8 สภาพแวดล้อมในการทำงาน
(5.84)

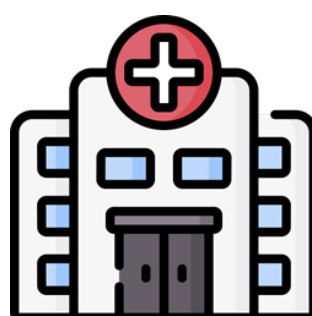

ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ ร้อยละ 83.34

มีปัญหา ร้อยละ 16.66

(ร้อยละ)

1 ไม่ได้รับสวัสดิการ (61.03)

4 อื่น ๆ (10.32)

2 ไม่สามารถหยุดงานได้
(23.69)

5 ไม่ได้รับค่าตอบแทน
ตามที่ตกลงกันไว้ (6.11)

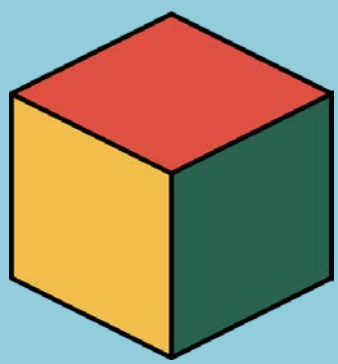
3 ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า
(11.41)

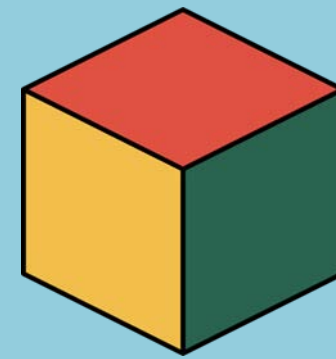
6 ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป
(4.82)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

(ร้อยละ)

1 ทุนในการประกอบอาชีพ (80.31)

8 ค้ำครองความปลอดภัย
ในการทำงาน (65.05)

2 ความต่อเนื่องในการทำงาน
(74.22)

9 พัฒนาฝีมือด้านเทคโนโลยี
และนวัตกรรม (64.33)

3 สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม (69.59)

10 แก้ไขสภาพแวดล้อม
ในสถานที่ทำงาน (63.51)

4 ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน
(69.26)

11 การรวมกลุ่มอาชีพ (62.68)

5 ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเป็นธรรม
(67.89)

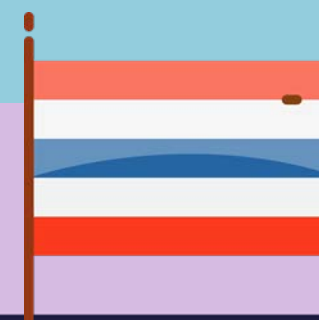
12 อาชีพเสริม (62.22)

6 ความรู้ด้านกฎหมาย (66.44)

13 ทำงานในประเทศ (57.74)

7 พัฒนาฝีมือทั่วไป (65.59)

14 ทำงานในต่างประเทศ (39.06)

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้ดำเนินโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กำหนดเป้าหมายการสำรวจและบันทึกข้อมูลตามข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบปี 2562 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 189,656 คน มีผลการปฏิบัติงานจากการสำรวจได้ จำนวน 191,323 คน เพื่อสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบรายทะเบียนให้กระทรวงแรงงานมีข้อมูลที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และมีข้อมูลที่น่าไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบสอดคล้องตามบริบทแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้เพื่อบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รongรับการใช้อ้างอิงข้อมูลทั้งบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสานต่อนโยบายรัฐบาล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจอาศัยแบบสำรวจที่ดำเนินการโดยสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้จัดทำโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้กรอบแนวคิดในการศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบที่ครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสุขภาพ 4) ด้านความปลอดภัย 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านการทำงาน 7) ด้านความพร้อมและศักยภาพ และ 8) ด้านอื่น ๆ โดยมีประเด็นในการสำรวจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงาน และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน จึงจัดทำรายงานในกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบครอบคลุม 8 ด้าน ในระดับภูมิภาคโดยการจำแนกตามภูมิภาค 7 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หวังว่าข้อมูลผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบที่เผยแพร่ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการกำหนดนโยบายและการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบต่อไป

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบที่สำรวจจำนวน 8,840 คน พบว่า กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงานระหว่าง 20 - 59 ปี ร้อยละ 28.88 ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สำรวจจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว และไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพอื่นมาก่อน สำหรับกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่เคยทำงานในระบบมาก่อนส่วนใหญ่เคยเป็นพนักงานบริษัทเอกชน โดยให้เหตุผลการเปลี่ยนงานมาเป็นแรงงานนอกระบบ คือ ต้องการอิสระ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ต้องการทำงานในระบบหรือองค์กรที่มีสวัสดิการ

คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.78 มีรายได้ระหว่าง 9,000 - 15,000 บาทต่อเดือน มีคนที่ร่วมใช้จ่าย จำนวน 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 54.62 มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย นอกจากนี้ ร้อยละ 51.89 มีภาระหนี้สินซึ่งส่วนใหญ่มาจากการกู้ยืมเงินในระบบ จากการสำรวจพบว่ารายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ 15,244.63 บาทต่อเดือน ร้อยละ 46.63 ได้รับค่าตอบแทนรายวัน โดยร้อยละ 68.01 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับมีความคุ้มค่า สำหรับผู้ที่ระบุว่ารายได้ไม่คุ้มค่า เนื่องจากเห็นว่าได้กำไรน้อย/รายได้น้อย รองลงมาคือระบุว่าทำงานหนักเกินไป เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.04 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมาย มีเพียงร้อยละ 23.96 ที่ตั้งเป้าหมาย และส่วนใหญ่ของผู้ที่ตั้งเป้าหมาย ร้อยละ 77.84 ระบุว่าทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ด้านสังคม พบว่า กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 76.35 และเกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.84 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร

ด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สำรวจ ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติ มีเพียงร้อยละ 0.53 ที่มีความพิการ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าการทำงานไม่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ มีเพียงร้อยละ 20.35 ที่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ส่วนใหญ่ระบุว่ามีความปวดเมื่อย

ด้านความปลอดภัย พบว่า กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สำรวจ ร้อยละ 94.36 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และร้อยละ 98.49 ไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินมีเพียง ร้อยละ 1.52 ที่เคยประสบเหตุการณ์ โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ส่วนใหญ่ระบุว่าเคยโดนลักทรัพย์

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน สรุปดังนี้ มีความพึงพอใจในระดับ “มาก” ดังนี้ มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง มีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้า บริเวณที่พักอาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น มีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค มีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม มีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ และมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม ตามลำดับ

ด้านการทำงาน ส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ สำหรับผู้ที่ไม่มีปัญหาส่วนใหญ่ คือ การไม่มีสวัสดิการ นอกจากนี้พบว่าระยะเวลาในการทำงานของอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กเฉลี่ยอยู่ที่ 8.61 ชั่วโมงต่อวัน โดยที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีชั่วโมงการทำงานมากที่สุด

ด้านความพร้อมและศักยภาพ พบว่า ส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ในระดับมาก และใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดีในระดับปานกลาง แต่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ดี และไม่สามารถใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี

มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 25.43 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานขาย มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 10.92 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานซ่อม มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 10.45 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 8.87 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 4.51 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานไฟฟ้า

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อม พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน โดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” โดยที่ความพร้อมและศักยภาพด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” สำหรับความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชัน เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบจำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคที่มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานสูงสุด ได้แก่ ภาคเหนือ รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีคะแนนความพร้อมเท่ากัน ภาคตะวันตก ตะวันออก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง ตามลำดับ

ด้านอื่น ๆ พบว่า ใน 1 วันทำงาน มีเวลางานโดยเฉลี่ย 8.53 ชั่วโมง อีก 7.79 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ 94.43 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการทำงาน ร้อยละ 95.48 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 96.71 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และร้อยละ 30.35 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 40.43 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

การได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม

ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ และไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สำหรับความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้น ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิก และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สำรวจ พบว่า ร้อยละ 73.56 ไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับคนที่ตอบว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ค่าตอบแทน ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ขาดทักษะฝีมือทั่วไป และไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย ตามลำดับ

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.87 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการฯ ส่วนใหญ่ใช้บริการสำนักงานประกันสังคมจังหวัด สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน สำนักงานจัดหางานจังหวัด ศูนย์/สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด/ภาค และสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ตามลำดับ

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ 5 ลำดับแรก ต้องการความช่วยเหลือด้านทุนในการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความต่อเนื่องในการทำงาน สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน และค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม ตามลำดับ

การมีสวัสดิการและการมีรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการจะมีความแตกต่างของจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายกับจำนวนแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในจำนวนที่น้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 55.96 และมีรายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 44.04 ผลต่างร้อยละ 11.92 กลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 42.71 รายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 57.29 ผลต่างติดลบและมากกว่ากลุ่มที่ได้รับสวัสดิการที่ร้อยละ 14.58 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่แรงงานนอกระบบไม่ได้รับสวัสดิการยังเป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำให้เกิดขึ้นในกลุ่มที่ไม่ได้รับสวัสดิการด้วยตนเอง หากจัดลำดับเป็นรายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคที่มีปัญหาไม่ได้รับสวัสดิการและมีผลต่างของรายได้เพียงพอสูงสุด ได้แก่ ภาคตะวันออก รองลงมา คือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันตก และภาคกลาง ตามลำดับ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต 8 ด้านของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กอยู่ที่ 56.55 คะแนน เมื่อพิจารณารายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคที่มีดัชนีคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน สูงสุด ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

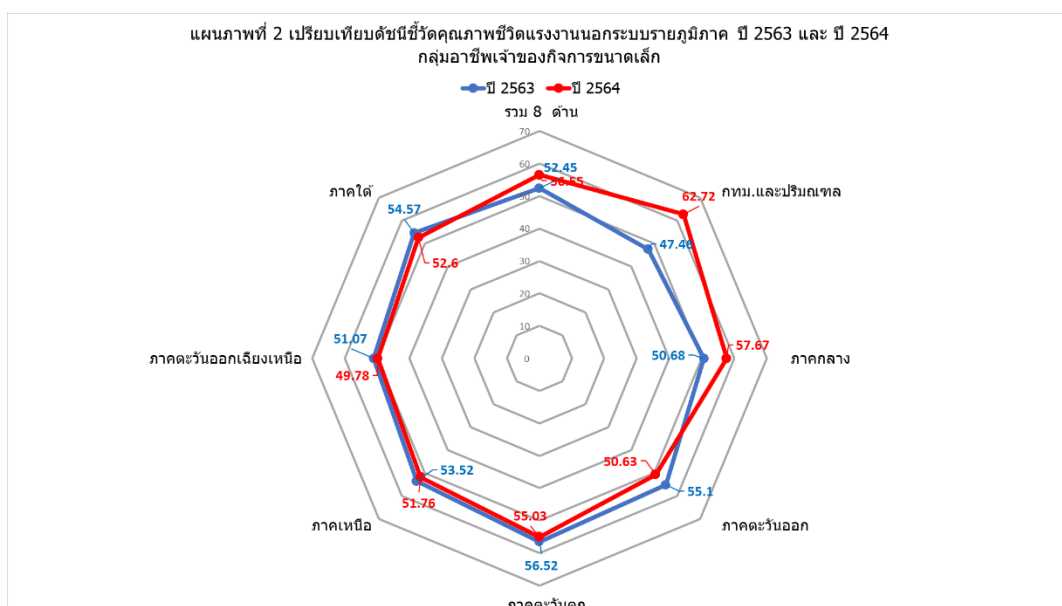
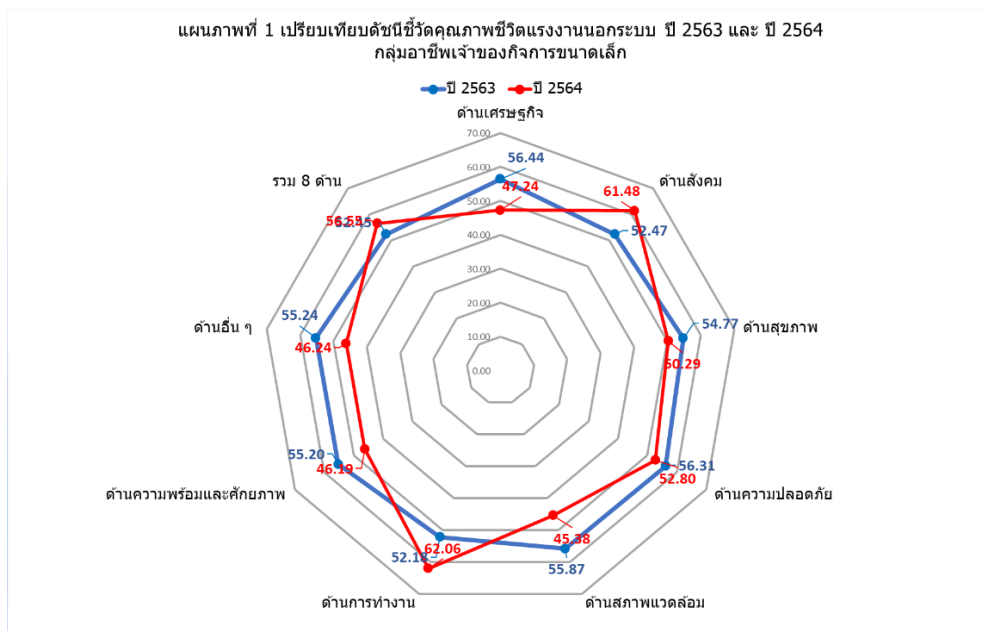
เมื่อพิจารณาดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน พบว่า มีคะแนนด้านการทำงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสังคม ด้านความปลอดภัย ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านอื่นๆ ด้านความพร้อมและศักยภาพ และให้คะแนนด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ โดยให้น้ำหนักกับด้านการทำงานมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านความปลอดภัย ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความพร้อมและศักยภาพ ด้านอื่นๆ และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ระหว่างปี 2563 และ 2564 พบว่าคุณภาพชีวิตในภาพรวมปี 2564 ที่ 56.55 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 52.45 คะแนน โดยที่ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบด้านที่ดีขึ้น ได้แก่ ด้านสังคม และด้านการทำงาน ตามลำดับ สำหรับดัชนีฯ ที่ลดลง ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านอื่นๆ ด้านความพร้อมและศักยภาพ และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคูณภาพชีวิตในภาพรวมเป็นรายภูมิภาคเปรียบเทียบระหว่างปี 2563 และ 2564 พบว่าแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่มีคุณภาพชีวิตในปี 2564 ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง ตามลำดับ สำหรับภูมิภาคที่มีคุณภาพชีวิตลดลง ได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

ตารางแสดงดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค ปี 2563 – 2564 (คะแนน)

ปีที่สำรวจ	ปี 2563	ปี 2564
ดัชนีคุณภาพชีวิต รวม 8 ด้าน	52.45	56.55
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	47.46	62.72
ภาคกลาง	50.68	57.67
ภาคตะวันออก	55.10	50.63
ภาคตะวันตก	56.52	55.03
ภาคเหนือ	53.52	51.76
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	51.07	49.78
ภาคใต้	54.57	52.60

รายงานดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ข้อเสนอแนะจากผลการวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือภาครัฐของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมแรงงาน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีความต่อเนื่องในการทำงาน สนับสนุนการทำเกษตรกรรมเพื่อเป็นรายได้เสริมหรือลดรายจ่าย หรือการจัดหางานในประเทศสำหรับอาชีพที่ 2 ของกลุ่มแรงงานนอกระบบในอาชีพที่หลากหลายผ่านแอปพลิเคชันที่เหมาะสม ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม
2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือทั่วไป และพัฒนาฝีมือด้านดิจิทัล เทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ หลักสูตรขายออนไลน์ เป็นต้น
3. อำนวยความสะดวกการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านแรงงานโดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อาสาสมัครแรงงาน แอปพลิเคชัน และสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เป็นต้น โดยสร้าง content ให้ความรู้ด้านกฎหมายแรงงานของอาชีพอิสระกลุ่มต่าง ๆ ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน (OSH : Occupational Safety and Health) ความรู้ในการไปทำงานต่างประเทศ เป็นต้น
4. การให้ความช่วยเหลือด้านทุนในการประกอบอาชีพและการรวมกลุ่มอาชีพ โดยเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... เพื่อให้แรงงานนอกระบบสามารถรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มอาชีพ จัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน และได้รับโอกาสในการกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ อันจะทำให้แรงงานนอกระบบมีหลักประกันทางสังคม มีความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	1
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก	3
2.1 ด้านเศรษฐกิจ	3
2.2 ด้านสังคม	4
2.3 ด้านสุขภาพ	5
2.4 ด้านความปลอดภัย	6
2.5 ด้านสภาพแวดล้อม	6
2.6 ด้านการทำงาน	8
2.7 ด้านความพร้อมและศักยภาพ	9
2.8 ด้านอื่น ๆ	12
3. การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม	13
4. ปัญหาด้านแรงงาน	14
5. ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ	15
6. การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	17
7. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก	17
บรรณานุกรม	22

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1	เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ปี 2563 และปี 2564 กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก
แผนภาพที่ 2	เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบรายภูมิภาค ปี 2563 และปี 2564 กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	1
ตารางที่ 2	ข้อมูลทั่วไปด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	2
ตารางที่ 3	คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	3
ตารางที่ 4	คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	4
ตารางที่ 5	คุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	5
ตารางที่ 6	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	5
ตารางที่ 7	คุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	6
ตารางที่ 8	คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	7
ตารางที่ 9	คุณภาพชีวิตด้านการทำงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	9
ตารางที่ 10	ความพร้อมและศักยภาพของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	9
ตารางที่ 11	ทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	11
ตารางที่ 12	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	12
ตารางที่ 13	คุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	13
ตารางที่ 14	การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	14
ตารางที่ 15	ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	15
ตารางที่ 16	การใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	15
ตารางที่ 17	ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	16
ตารางที่ 18	การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	17
ตารางที่ 19	ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	19
ตารางที่ 20	ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้านของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค	19

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก หมายถึง บุคคลที่ประกอบกิจการและทำทุกอย่างด้วยตนเอง โดยอาจมีลูกจ้างหรือคนในครอบครัวช่วยเหลือบ้างเป็นคราว ๆ ไป มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 8,840 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.10 และเพศชาย ร้อยละ 37.90 ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.19 มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 59 ปี ร้อยละ 82.57 และร้อยละ 28.88 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า โดยเจ้าของกิจการขนาดเล็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.20 ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานมาก่อน มีเพียงร้อยละ 29.80 ที่เคยทำงานมาก่อน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.14 เคยทำงานเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงานผู้ที่เคยทำงานมาก่อนส่วนมากระบุว่าต้องการอิสระ ร้อยละ 46.17 เมื่อสอบถามถึงความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ร้อยละ 70.83 ระบุว่าไม่ต้องการ และกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ร้อยละ 69.58 ระบุว่าประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่ลูกจ้าง

เมื่อพิจารณาเป็นรายภูมิภาค พบว่า อยู่ในภาคเหนือมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคกลาง ตามลำดับ (ตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (คน/ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออกเฉียง เหนือ	ใต้
จำนวน (คน)	8,840	1,094	539	684	670	2,141	1,647	2,065
เพศ								
เพศหญิง	62.10	61.61	61.41	63.60	62.84	61.51	57.07	66.44
เพศชาย	37.90	38.39	38.59	36.40	37.16	38.49	42.93	33.56
สถานภาพ								
โสด	20.67	18.46	23.01	29.97	25.07	21.95	17.91	17.58
สมรส	72.19	74.59	60.67	62.43	67.16	74.08	75.41	74.29
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	7.14	6.95	16.33	7.60	7.76	3.97	6.68	8.14
อายุ								
อายุน้อยกว่า 20 ปี	0.25	0.18	0.19	0.00	0.45	0.23	0.30	0.29
อายุ 20 – 59 ปี	82.57	70.11	78.48	77.05	85.37	84.96	83.61	87.85
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	17.18	29.71	21.34	22.95	14.18	14.81	16.09	11.86
วุฒิการศึกษาสูงสุด								
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	28.88	36.01	41.37	25.00	28.96	17.84	36.00	28.86
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือ เทียบเท่า	19.56	25.14	18.00	18.42	22.39	14.76	22.40	19.18
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.หรือเทียบเท่า	23.60	22.03	17.81	25.29	30.75	23.40	23.92	23.00

(1) ที่มา : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจแรงงานนอกระบบ (2562) หน้า 112

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
อนุปริญญา/ปวส.	10.01	7.04	11.87	14.33	6.72	13.22	7.29	9.59
ปริญญาตรี	17.29	8.96	10.02	16.37	10.90	30.03	10.08	18.50
สูงกว่าปริญญาตรี	0.57	0.73	0.93	0.58	0.30	0.70	0.12	0.68
กำลังศึกษา	0.10	0.09	0.00	0.00	0.00	0.05	0.18	0.19

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว	84.67	97.67	90.32	94.87	95.03	79.75	70.88	85.98
ประกอบอาชีพรอง	15.33	2.33	9.68	5.13	4.97	20.25	29.12	14.02
ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่								
ไม่เคยทำงาน	70.20	70.38	51.39	80.26	73.13	74.64	68.61	67.41
เคยทำงาน	29.80	29.62	48.61	19.74	26.87	25.36	31.39	32.59
ข้าราชการ	2.72	2.22	2.45	2.31	1.25	3.54	1.90	3.52
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.99	1.27	1.22	1.54	5.63	7.30	4.65	3.68
พนักงานบริษัทเอกชน	40.14	35.76	20.41	32.31	30.00	46.68	35.52	52.53
พนักงานโรงงาน	35.32	47.47	59.18	45.38	37.50	31.64	46.09	12.71
อื่น ๆ	17.83	13.29	16.73	18.46	25.63	10.84	11.84	27.57
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)								
เกษียณอายุ/อายุมาก	6.51	18.15	3.54	5.04	4.41	7.04	3.84	4.10
ถูกเลิกจ้าง	9.43	5.82	1.77	13.45	10.29	8.50	17.90	8.03
ต้องการอิสระ	46.17	38.01	74.34	52.10	41.18	49.85	44.25	38.46
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย	7.75	9.93	4.42	5.88	5.88	10.26	6.14	8.38
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	17.75	19.86	7.52	11.76	11.76	17.30	19.18	22.56
มีปัญหาในที่ทำงาน	1.53	1.71	0.88	0.84	3.68	0.00	1.53	2.22
อื่น ๆ	10.86	6.51	7.52	10.92	22.79	7.04	7.16	16.24
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่								
อยาก	29.17	17.64	25.42	21.49	30.60	26.11	38.92	33.75
ไม่อยาก	70.83	82.36	74.58	78.51	69.40	73.89	61.08	66.25
ท่านทำงานในฐานะอะไร								
นายจ้าง	14.52	10.05	8.72	5.85	11.79	19.06	14.45	17.53
ลูกจ้าง	8.93	10.05	5.38	4.68	7.16	6.91	15.54	8.04
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	0.53	0.37	1.30	0.29	0.15	0.70	0.97	0.10
การรวมกลุ่ม	1.66	0.18	0.74	0.29	1.94	5.32	0.36	0.29
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	69.58	76.05	78.66	87.43	75.37	63.19	59.93	70.31
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	3.50	2.74	4.27	1.02	2.54	3.74	5.16	3.24
อื่น ๆ	1.28	0.55	0.93	0.44	1.04	1.07	3.58	0.48

2. คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

2.1 ด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 38.78 มีรายได้ระหว่าง 9,000 – 15,000 บาท โดยเฉลี่ยมีรายได้รวม 16,774.72 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 15,244.63 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 29.23 มีคนร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้จำนวน 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 54.62 ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ระบุว่ารายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 51.89 ซึ่งเป็นภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงินในระบบ ร้อยละ 87.36 โดยกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ร้อยละ 46.65 ได้รับค่าตอบแทนรายวัน และส่วนใหญ่ ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 68.01 และร้อยละ 31.99 ระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากเห็นว่ากำไรน้อย/รายได้น้อย และทำงานหนักเกินไป ตามลำดับ ร้อยละ 76.04 ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย รายวัน มีเพียงร้อยละ 23.96 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งร้อยละ 77.84 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำได้สำเร็จ

เมื่อพิจารณาเป็นรายภูมิภาค พบว่า ในภาคเหนือมีรายได้รวมเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันตก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ตามลำดับ (ตารางที่ 3 และ 4)

ตารางที่ 3 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง)								
(บาทต่อเดือน)	16,774.72	16,962.31	11,712.24	15,729.80	17,948.59	21,049.38	15,180.98	14,785.02
< 9,000 บาท	24.80	17.73	46.75	25.00	12.54	18.08	34.49	25.96
9,000 – 15,000 บาท	38.78	39.49	38.03	35.53	55.22	28.02	40.92	43.83
> 15,000 บาท	36.22	42.69	15.21	39.47	32.24	53.90	24.59	29.44
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย								
1 คน	14.36	13.99	11.32	14.04	17.46	13.50	14.75	15.01
2 คน	28.61	35.19	31.35	35.53	31.94	33.68	19.61	22.95
3 คน	27.81	29.43	29.87	28.22	25.97	29.29	25.80	26.92
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	29.23	21.39	27.46	22.22	24.63	23.54	39.83	35.11
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่								
เพียงพอ	54.62	59.60	57.70	53.22	57.31	58.43	46.14	53.56
ไม่เพียงพอ	45.38	40.40	42.30	46.78	42.69	41.57	53.86	46.44
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่								
ไม่มี	48.11	67.82	56.03	63.16	44.78	42.18	36.92	46.78
มี	51.89	32.18	43.97	36.84	55.22	57.82	63.08	53.22
ในระบบ	87.36	88.64	73.84	90.48	78.92	91.84	86.33	87.90
นอกระบบ	12.64	11.36	26.16	9.52	21.08	8.16	13.67	12.10

ตารางที่ 4 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว)								
(บาทต่อเดือน)	15,244.63	15,093.34	10,224.27	14,327.40	16,755.20	19,473.94	12,423.83	13,627.32
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท								
รายชั่วโมง	0.93	0.38	1.12	0.59	2.25	0.43	1.09	1.23
รายวัน	46.65	64.60	66.79	57.54	48.65	25.59	48.02	48.33
รายสัปดาห์	2.54	3.95	2.80	4.44	1.35	1.63	3.21	1.96
รายเดือน	18.16	14.41	16.04	16.57	14.11	23.10	15.28	19.53
รายงวด/รายครั้ง	29.90	15.63	12.87	19.23	31.83	48.16	30.49	25.61
อื่น ๆ	1.82	1.04	0.37	1.63	1.80	1.10	1.91	3.34
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่								
คุ้มค่า	68.01	78.47	75.79	66.83	74.41	55.89	65.78	73.08
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	31.99	21.53	24.21	33.17	25.59	44.11	34.22	26.92
ทำงานหนัก เกินไป	9.40	4.13	4.84	2.63	6.67	8.35	21.01	6.47
กำไรน้อย/ รายได้น้อย	87.92	92.66	95.16	95.79	89.33	90.42	74.55	89.80
รบกวนเวลา ส่วนตัวมากเกินไป	1.68	1.38	0.00	1.05	2.00	0.74	3.43	2.16
อื่น ๆ	1.00	1.83	0.00	0.53	2.00	0.49	1.01	1.57
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ								
ไม่ได้ ตั้งเป้าหมาย	76.04	79.39	83.27	91.67	72.50	77.98	70.95	70.72
ตั้งเป้าหมาย	23.96	20.61	16.73	8.33	27.50	22.02	29.05	29.28
สำเร็จ	77.84	79.81	80.49	84.78	76.40	78.85	70.65	80.94
ไม่สำเร็จ	22.16	20.19	19.51	15.22	23.60	21.15	29.35	19.06

2.2 ด้านสังคม กลุ่มอาชีพอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 76.35 และเกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.84 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 คุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
สภาพความเป็นอยู่								
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองไม่ต้องผ่อนชำระ	76.35	70.29	79.04	74.12	79.55	77.91	80.27	73.80
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองแต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	6.40	8.50	3.90	3.22	2.99	9.53	3.64	7.07
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	12.49	14.17	11.32	19.44	11.79	10.79	12.69	11.43
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	0.27	0.09	0.37	0.29	0.45	0.09	0.55	0.24
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.14	0.06	0.10
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	4.36	6.86	5.38	2.49	5.22	1.54	2.79	7.26
อื่น ๆ	0.07	0.09	0.00	0.44	0.00	0.00	0.00	0.10
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่								
ไม่มี	97.84	98.79	98.14	99.70	98.31	97.93	95.20	98.49
มี	2.16	1.21	1.86	0.30	1.69	2.07	4.80	1.51
เรื่องงาน	42.67	75.00	60.00	50.00	54.55	23.81	38.03	48.15
เรื่องส่วนตัว	56.00	25.00	40.00	50.00	45.45	71.43	61.97	48.15
อื่น ๆ	1.33	0.00	0.00	0.00	0.00	4.76	0.00	3.70

2.3 ด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติ มีเพียงร้อยละ 0.53 ที่มีความพิการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าการทำงานไม่ทำให้มีปัญหาสุขภาพ มีเพียงร้อยละ 20.35 ที่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ซึ่งร้อยละ 82.91 ส่วนใหญ่ระบุว่ามีความปวดเมื่อย (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
สภาพร่างกาย								
ปกติ	99.47	98.72	100.00	99.71	99.55	99.77	99.51	99.27
พิการ ประเภท ความพิการ	0.53	1.28	0.00	0.29	0.45	0.23	0.49	0.73
การมองเห็น	9.76	8.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20.00
การได้ยิน	4.88	8.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.67
การเคลื่อนไหว	73.17	75.00	0.00	0.00	66.67	75.00	85.71	66.67
อื่น ๆ	12.20	8.33	0.00	100.00	33.33	25.00	14.29	6.67
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	60.00	44.44	0.00	0.00	33.33	66.67	66.67	85.71
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	40.00	55.56	0.00	100.00	66.67	33.33	33.33	14.29

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่								
มี	6.36	8.78	15.21	3.36	6.57	3.46	5.53	7.36
ไม่มี	93.64	91.22	84.79	96.64	93.43	96.54	94.47	92.64
การทำงานของ ท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่								
ไม่มี	79.65	84.23	66.23	93.61	79.75	73.64	82.47	80.05
มี อย่างไร	20.35	15.77	33.77	6.39	20.25	26.36	17.53	19.95
เครียด	15.85	28.66	3.91	28.57	22.48	12.96	21.79	11.84
ปวดเมื่อย	82.91	70.12	96.09	61.90	75.97	85.83	77.14	87.15
อื่น ๆ	1.25	1.22	0.00	9.52	1.55	1.21	1.07	1.01

2.4 ด้านความปลอดภัย ร้อยละ 94.36 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และร้อยละ 98.49 ไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีเพียงร้อยละ 1.52 ที่เคยประสบเหตุการณ์ โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ส่วนใหญ่ ระบุว่าเคยโดนลัทธิภัย (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 คุณภาพชีวิตของด้านความปลอดภัยของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง								
ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการ ปฏิบัติงาน	94.36	96.53	87.57	98.54	91.34	96.54	94.47	92.20
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวใน โรงพยาบาล	4.72	2.83	12.43	1.02	7.01	2.85	4.49	6.30
เคย และต้องพักรักษาตัวใน โรงพยาบาล	1.03	0.64	0.00	0.44	1.79	0.75	1.21	1.60
ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่								
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	98.49	99.09	99.26	99.86	97.61	99.15	98.23	97.29
เคยประสบเหตุการณ์	1.52	0.91	0.74	0.15	2.39	0.84	1.76	2.71
ลักทรัพย์	0.86	0.55	0.19	0.00	0.00	0.28	1.03	1.79
จี้/ปล้น	0.08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.12	0.24
อื่น ๆ	0.58	0.36	0.56	0.15	1.05	0.56	0.60	0.68

2.5 ด้านสภาพแวดล้อม ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน สรุบบังนี้ มีความพึงพอใจในระดับ “มาก” ดังนี้ มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง ร้อยละ 45.42 มีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 45.35 บริเวณที่พักอาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น ร้อยละ 45.14 มีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ร้อยละ 42.58 มีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม ร้อยละ 41.82 มีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ ร้อยละ 40.94 และมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม ร้อยละ 40.50 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค	2.17	3.87	23.21	42.58	28.17
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.10	1.37	35.10	36.20	26.23
ภาคกลาง	1.67	2.78	23.19	56.77	15.58
ภาคตะวันออก	1.32	3.36	16.52	41.96	36.84
ภาคตะวันตก	2.99	4.48	20.60	37.46	34.48
ภาคเหนือ	0.98	2.66	14.76	47.69	33.91
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.88	4.55	29.02	41.04	23.50
ภาคใต้	4.36	6.15	24.12	40.05	25.33
2. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อ ความต้องการใช้ไฟฟ้า	0.55	2.55	19.73	45.35	31.82
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.18	1.83	31.26	38.21	28.52
ภาคกลาง	0.74	2.04	21.34	56.96	18.92
ภาคตะวันออก	0.44	2.49	16.67	42.54	37.87
ภาคตะวันตก	1.79	3.28	20.00	37.16	37.76
ภาคเหนือ	0.37	1.31	12.47	51.75	34.10
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.55	3.52	23.74	44.93	27.26
ภาคใต้	0.53	3.34	18.45	43.39	34.29
3. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่าง เหมาะสม	1.75	5.75	31.99	41.82	18.69
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.46	6.67	43.24	32.08	16.54
ภาคกลาง	1.48	4.27	36.18	49.72	8.35
ภาคตะวันออก	0.44	4.39	19.88	51.32	23.98
ภาคตะวันตก	2.39	3.58	28.21	34.93	30.90
ภาคเหนือ	0.98	4.44	31.85	45.12	17.61
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.13	6.56	35.28	39.53	16.51
ภาคใต้	2.71	7.51	27.70	42.42	19.66
4. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยา เสพติดและอาชญากรรม	2.47	7.82	31.55	40.50	17.67
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.83	11.70	38.39	34.92	13.16
ภาคกลาง	1.86	7.61	35.25	46.75	8.53
ภาคตะวันออก	1.46	4.24	21.78	46.93	25.58
ภาคตะวันตก	3.43	7.16	30.75	30.45	28.21
ภาคเหนือ	1.12	3.78	27.28	48.67	19.15
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.73	8.74	37.04	36.25	15.24
ภาคใต้	4.16	10.65	30.51	37.87	16.80

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
5. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและ สวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่	2.55	6.56	31.65	40.94	18.30
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	2.47	8.78	41.86	33.36	13.53
ภาคกลาง	1.67	5.19	25.79	51.21	16.14
ภาคตะวันออก	1.32	3.80	22.08	49.56	23.25
ภาคตะวันตก	4.33	6.27	29.25	32.69	27.46
ภาคเหนือ	1.03	2.29	34.14	44.75	17.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.43	9.78	33.27	36.92	17.61
ภาคใต้	4.31	8.62	27.85	41.36	17.87
6. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือ มีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง	0.95	4.06	24.68	45.42	24.89
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.46	4.94	35.47	41.32	17.82
ภาคกลาง	1.11	3.90	19.48	56.22	19.29
ภาคตะวันออก	0.15	5.12	17.25	42.40	35.09
ภาคตะวันตก	1.64	4.18	22.99	40.15	31.04
ภาคเหนือ	0.37	1.82	18.78	51.28	27.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.52	4.55	30.97	40.98	21.98
ภาคใต้	1.36	5.18	24.46	44.94	24.07
7. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการ เข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานี ตำรวจ เป็นต้น	0.87	3.73	24.98	45.14	25.28
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.73	4.57	39.12	35.74	19.84
ภาคกลาง	0.93	2.60	20.41	56.03	20.04
ภาคตะวันออก	1.02	4.53	19.15	46.64	28.65
ภาคตะวันตก	2.54	3.13	21.04	40.15	33.13
ภาคเหนือ	0.33	1.59	19.80	50.63	27.65
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.85	5.34	28.96	42.68	22.16
ภาคใต้	0.92	4.46	24.07	44.65	25.91

2.6 ด้านการทำงาน ปัญหาจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีปัญหา ร้อยละ 83.34 สำหรับผู้ที่มีปัญหาส่วนใหญ่ คือ การไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 61.03 นอกจากนี้ พบว่า ระยะเวลาในการทำงานของอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กเฉลี่ยอยู่ที่ 8.61 ชั่วโมงต่อวัน โดยกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีชั่วโมงทำงานต่อวันสูงที่สุดที่ 9.01 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 คุณภาพชีวิตด้านการทำงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่มีปัญหา	83.34	90.49	89.24	95.18	81.94	73.89	82.82	84.75
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ ตกลงกันไว้	6.11	1.92	5.17	6.06	2.48	1.97	16.61	6.98
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	11.41	4.81	1.72	12.12	4.13	19.14	4.24	10.79
ชั่วโมงการทำงานมาก เกินไป	4.82	2.88	3.45	3.03	2.48	2.50	7.77	8.25
ไม่สามารถหยุดงานได้	23.69	23.08	3.45	24.24	4.96	39.36	13.43	16.19
ไม่มีสวัสดิการ	61.03	65.38	87.93	66.67	74.38	50.98	66.43	61.90
อื่น ๆ	10.32	12.50	6.90	18.18	38.02	2.50	9.19	13.65
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)								
(ชั่วโมง/วัน)	8.61	9.01	8.42	8.69	9.01	8.11	8.80	8.80

2.7 ด้านความพร้อมและศักยภาพ ส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ในระดับมาก ร้อยละ 34.92 และใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดีในระดับปานกลาง ร้อยละ 28.16 ตามลำดับ แต่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี ร้อยละ 37.33 และไม่สามารถใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี ร้อยละ 26.84 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

เมื่อพิจารณาด้านทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ พบว่า มีทักษะในสาขาอาชีพ ภาควิชาการ ร้อยละ 25.43 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานขาย มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 10.92 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานซ่อม มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 10.45 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 8.87 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 4.51 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานไฟฟ้า (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 10 ความพร้อมและศักยภาพของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	1.69	2.51	4.88	26.09	34.92	29.92
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	2.47	1.19	4.57	28.70	35.28	27.79
ภาคกลาง	1.48	4.64	3.71	10.39	52.50	27.27
ภาคตะวันออก	3.51	2.78	1.46	13.30	44.44	34.50
ภาคตะวันตก	3.13	3.43	5.67	15.67	32.84	39.25
ภาคเหนือ	0.42	1.63	4.34	42.18	31.57	19.85
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.88	3.58	6.31	32.06	28.84	27.32
ภาคใต้	1.40	2.32	5.62	14.96	35.98	39.71

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2. ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)	37.33	20.61	18.54	17.31	4.82	1.39
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	37.29	25.50	17.82	16.09	2.47	0.82
ภาคกลาง	48.05	33.21	8.53	6.49	3.15	0.56
ภาคตะวันออก	43.57	24.85	16.08	10.82	3.95	0.73
ภาคตะวันตก	41.64	19.10	18.36	15.37	3.88	1.64
ภาคเหนือ	27.56	18.22	27.04	22.61	3.64	0.93
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	36.85	16.88	16.21	22.28	6.50	1.28
ภาคใต้	41.60	19.27	15.45	14.09	6.97	2.62
3. ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	19.60	14.20	18.31	28.16	13.28	6.45
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	18.37	20.02	23.95	24.13	9.32	4.20
ภาคกลาง	28.01	18.74	12.99	21.89	10.95	7.42
ภาคตะวันออก	26.90	12.43	15.50	28.80	11.99	4.39
ภาคตะวันตก	18.51	17.46	15.52	22.24	16.42	9.85
ภาคเหนือ	15.23	9.67	23.26	35.78	12.10	3.97
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20.52	13.05	13.05	31.57	14.45	7.35
ภาคใต้	19.81	15.06	17.63	23.00	15.69	8.81
4. ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	26.84	15.08	16.87	24.98	11.61	4.63
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	30.26	19.29	21.85	17.73	8.14	2.74
ภาคกลาง	31.54	17.81	11.69	22.26	10.58	6.12
ภาคตะวันออก	28.22	19.59	19.74	19.15	8.92	4.39
ภาคตะวันตก	41.49	15.97	11.04	12.99	11.64	6.87
ภาคเหนือ	17.98	9.43	19.52	37.55	12.52	2.99
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	25.32	14.03	13.36	29.39	12.26	5.65
ภาคใต้	29.01	17.05	16.56	18.79	13.12	5.47

ตารางที่ 11 ทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	10.92	4.75	20.22	4.09	22.24	9.34	12.63	10.61
งานไม้	36.89	32.69	30.28	35.71	37.58	39.00	38.94	36.99
งานปูน	24.97	13.46	20.18	17.86	28.19	22.00	26.44	30.14
งานอลูมิเนียม	4.97	7.69	1.83	3.57	2.01	4.00	5.29	8.68
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	1.66	0.00	0.92	0.00	0.67	3.50	2.40	0.91
งานซ่อม	45.08	57.69	60.55	46.43	51.68	34.00	42.79	42.01
งานสี	14.82	11.54	12.84	3.57	18.12	10.50	18.27	16.44
สาขาอาชีพไฟฟ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	4.51	2.65	7.79	0.88	9.10	3.78	5.46	4.36
งานไฟฟ้า	64.16	51.72	54.76	83.33	81.97	69.14	51.11	67.78
งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์	20.05	27.59	23.81	0.00	6.56	14.81	26.67	24.44
งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์	23.56	24.14	4.76	33.33	14.75	27.16	37.78	20.00
สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	8.87	3.93	17.63	3.22	14.63	12.47	6.07	7.70
งานวาดภาพ	8.16	9.30	1.05	4.55	8.16	5.99	20.00	8.81
งานปั้น	4.97	2.33	2.11	0.00	6.12	4.49	6.00	7.55
งานออกแบบ	15.05	13.95	8.42	27.27	15.31	10.86	20.00	21.38
งานแกะสลัก	3.83	4.65	0.00	0.00	3.06	5.62	1.00	5.66
งานตัดเย็บ	56.63	53.49	77.89	45.45	59.18	49.44	59.00	55.35
งานเครื่องประดับ	14.92	11.63	46.32	18.18	12.24	7.12	6.00	16.98
งานถัก	11.86	6.98	8.42	0.00	17.35	9.74	14.00	15.72
สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	25.43	19.84	28.76	18.71	39.55	23.49	22.65	29.39
งานนัดแผนไทย	3.43	2.76	1.29	0.78	5.66	3.78	5.36	2.31
งานแม่บ้าน	24.07	23.50	34.19	22.66	23.77	17.10	26.81	26.19
งานประกอบอาหาร	36.17	36.41	62.58	21.88	49.81	22.07	29.22	42.34
งานต้อนรับ	10.10	8.29	7.74	2.34	7.92	9.74	16.62	10.21
งานขาย	59.70	62.21	34.84	85.94	66.04	46.92	68.36	62.11
งานรักษาความปลอดภัย	2.09	2.76	1.29	0.00	1.89	1.59	3.22	2.31
งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย	2.09	5.53	0.00	0.00	3.77	0.60	2.14	2.31
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	10.45	5.76	20.96	1.32	28.51	5.04	9.96	13.37
การใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล	96.21	96.83	96.46	88.89	97.91	89.81	96.34	97.46
งานเขียนโปรแกรม	2.60	1.59	3.54	11.11	1.05	1.85	1.22	4.35
งานตัดต่อวิดีโอ	2.60	1.59	4.42	0.00	0.52	6.48	1.83	2.54
กราฟฟิคดีไซน์	2.49	0.00	0.88	11.11	0.52	5.56	3.05	3.26

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อม พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน โดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.32 โดยที่มีความพร้อมและศักยภาพด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.80 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.21, 2.93 และ 2.36 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบจำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคที่มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานสูงสุด ได้แก่ ภาคเหนือ รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีคะแนนความพร้อมเท่ากัน ภาคตะวันตก ตะวันออก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (คะแนน)

กลุ่มอาชีพ/ภูมิภาค	ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี	ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี	ระดับความคิดเห็น
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	4.80	2.36	3.21	2.93	3.32
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.77	2.23	2.99	2.62	3.15
ภาคกลาง	4.90	1.85	2.91	2.81	3.12
ภาคตะวันออก	4.96	2.09	3.00	2.74	3.20
ภาคตะวันตก	4.89	2.26	3.30	2.58	3.26
ภาคเหนือ	4.62	2.59	3.32	3.26	3.45
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.64	2.49	3.28	3.06	3.37
ภาคใต้	5.00	2.33	3.26	2.86	3.37

หมายเหตุ : คะแนนระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 3.34 – 5.00 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมมาก ช่วงคะแนนระหว่าง 1.67 – 3.33 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมปานกลาง ช่วงคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมน้อย

2.8 ด้านอื่นๆ พบว่า ใน 1 วันทำงาน มีเวลางานโดยเฉลี่ย 8.53 ชั่วโมง อีก 7.79 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ 94.43 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน ร้อยละ 95.48 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 96.71 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และร้อยละ 30.35 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 40.43 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 คุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร								
เวลางาน	8.53	9.05	8.41	8.71	8.92	7.92	8.56	8.79
เวลาพักผ่อน/นอน	7.79	7.94	7.97	7.41	8.08	7.35	8.03	7.98
เวลาส่วนตัว	5.07	4.92	5.00	5.92	4.80	5.12	5.14	4.95
เวลาอื่น ๆ	3.23	3.30	3.26	2.98	3.61	3.18	3.62	3.04
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่								
มี	94.43	94.49	90.26	95.07	84.98	98.31	95.39	93.47
ไม่มี	5.57	5.51	9.74	4.93	15.02	1.69	4.61	6.53
งานที่ท่านทำ มีเวลาเหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว								
เหมาะสมเพียงพอ	95.81	95.32	99.06	95.06	85.32	99.09	95.13	95.74
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	4.19	4.68	0.94	4.94	14.68	0.91	4.87	4.26
ท่านเคยโดยถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่								
ไม่เคย	96.71	97.66	97.57	99.32	96.81	98.07	93.32	96.33
เคย	3.29	2.34	2.43	0.68	3.19	1.93	6.68	3.67
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตท่าน								
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	40.43	58.85	25.61	70.87	54.27	21.68	40.92	40.63
รายได้เพิ่มขึ้น	30.35	19.96	31.96	18.82	19.32	41.20	29.86	31.15
เป็นเจ้าของกิจการ	3.02	3.11	2.43	1.64	2.25	2.63	3.84	3.56
ขยายกิจการ	12.08	8.00	28.41	3.11	7.57	19.10	8.91	9.03
ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง	0.30	0.66	0.00	0.33	0.00	0.23	0.52	0.20
มีบ้าน/มีรถ	1.18	1.69	1.12	0.00	1.29	0.80	0.98	1.81
หมดภาระหนี้สิน	7.12	3.48	8.04	2.95	12.24	6.43	9.11	7.67
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	5.34	4.24	2.24	1.47	2.90	7.88	5.60	5.76
อื่น ๆ	0.19	0.00	0.19	0.82	0.16	0.05	0.26	0.20

3. การได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม

กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.66 ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 73.91 ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สำหรับความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้น ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิก ร้อยละ 72.02 และร้อยละ 84.60 ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มใดเลย (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก
จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ								
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	54.66	60.05	30.06	70.47	70.45	45.40	50.46	60.82
ผู้ประกันตน ม.39	4.43	5.12	3.71	4.39	5.37	4.34	3.95	4.46
ผู้ประกันตน ม.40	7.83	4.66	5.75	2.92	5.97	8.22	11.54	8.91
เบี้ยความพิการ	0.51	1.01	0.00	0.29	0.45	0.33	0.49	0.68
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	11.75	21.57	16.88	17.54	7.01	10.74	10.50	6.88
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	25.45	10.51	53.62	6.14	14.03	35.87	32.00	20.10
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้เป็นสมาชิก	73.91	93.69	85.71	89.18	80.15	56.19	65.45	78.40
กองทุนหมู่บ้าน	24.86	5.48	13.91	9.80	18.66	42.83	32.85	20.00
การทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	2.10	0.55	0.93	1.02	1.34	2.10	4.07	2.28
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.18	0.18	0.00	0.00	0.00	0.19	0.49	0.10
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ								
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้เป็นสมาชิก	72.02	85.10	83.67	81.58	69.85	58.71	64.06	79.76
การทำประกันชีวิต	20.32	12.71	12.24	14.18	22.39	34.94	25.08	8.86
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	10.27	3.11	5.38	5.56	9.70	10.09	16.27	12.49
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้เป็นสมาชิก	84.60	98.54	91.65	97.66	92.99	62.96	83.24	91.86
OTOP	8.00	0.27	3.53	0.29	0.90	28.30	2.85	1.16
วิสาหกิจชุมชน	3.09	0.55	2.23	0.73	1.49	7.01	2.91	2.03
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	5.34	0.64	2.78	1.02	4.63	5.70	11.78	4.65
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	1.45	0.37	0.37	0.15	1.04	1.82	3.04	1.21
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	0.17	0.09	0.37	0.00	0.00	0.14	0.24	0.24
กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล	0.12	0.00	0.19	0.15	0.00	0.00	0.06	0.39
กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.14	0.27	0.19	0.00	0.30	0.05	0.06	0.19

4. ปัญหาด้านแรงงาน

พบว่า ร้อยละ 73.56 ของกลุ่มเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สำรวจไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับคนที่ตอบว่ามีปัญหาด้านแรงงานสูงสุด 5 ลำดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการไม่จ้างงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 52.75 รองลงมา ได้แก่ ค่าตอบแทน ร้อยละ 36.37 ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ร้อยละ 27.94 ขาดทักษะฝีมือทั่วไป ร้อยละ 26.23 และไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย ร้อยละ 12.71 ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน								
ไม่มีปัญหา	73.56	83.00	67.16	89.33	83.13	53.53	78.02	79.13
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	52.25	41.40	28.81	61.64	40.71	57.59	62.43	47.10
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	26.23	20.43	53.11	5.48	14.16	28.14	27.62	18.79
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม	27.94	8.06	14.69	9.59	7.96	48.24	18.78	11.14
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	8.86	11.29	12.43	2.74	3.54	7.34	10.50	10.90
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	5.95	5.38	6.21	4.11	2.65	4.52	8.29	8.58
ไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย	12.71	24.19	8.47	69.86	13.27	8.14	10.77	11.83
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	5.48	6.45	6.78	5.48	2.65	1.21	12.71	9.05
ค่าตอบแทน	36.37	53.76	36.16	42.47	52.21	29.65	35.36	40.14

5. ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.87 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการฯ ส่วนใหญ่ใช้บริการสำนักงานประกันสังคมจังหวัด สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน สำนักงานจัดหางานจังหวัด ศูนย์/สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด/ภาค และสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ 5 ลำดับแรก ต้องการความช่วยเหลือด้านทุนในการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 80.31 รองลงมา ได้แก่ ความต่อเนื่องในการทำงาน สนับสนุนอาชีพ เกษตรกรรม ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม ร้อยละ 74.22, 69.59, 69.26 และ 67.89 ตามลำดับ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 16 การใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่เคยใช้บริการ	78.87	90.31	83.30	78.95	83.43	78.65	69.03	78.21
สำนักงานแรงงาน จังหวัด/ศูนย์บริการ กระทรวงแรงงาน	38.70	25.47	22.22	41.67	22.52	52.74	28.63	45.33
สำนักงานจัดหางาน จังหวัด/ศูนย์ข่าว	32.39	32.08	46.67	40.97	38.74	37.42	33.33	19.11
สำนักงานสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน จังหวัด/ศูนย์ความ ปลอดภัยในการทำงาน	13.87	8.49	10.00	1.39	8.11	12.47	24.90	10.22

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
สำนักงาน ประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	44.11	50.94	44.44	19.44	54.05	43.98	49.41	42.00
ศูนย์/สถาบัน สำนักงานพัฒนาฝีมือ แรงงานจังหวัด/ภาค	21.84	14.15	18.89	4.17	16.22	26.04	15.88	33.78

ตารางที่ 17 ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ความต้องการความช่วยเหลือ จากภาครัฐ		รวม	ภูมิภาค						
			กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
1. หางานทำใน ประเทศ	ต้องการ	57.74	45.48	64.52	36.67	65.42	68.56	71.71	46.89
	ไม่ต้องการ	42.26	54.52	35.48	63.33	34.58	31.44	28.29	53.11
2. หางานทำใน ต่างประเทศ	ต้องการ	39.06	31.33	47.28	27.45	48.30	41.59	52.81	29.83
	ไม่ต้องการ	60.94	68.67	52.72	72.55	51.70	58.41	47.19	70.17
3. อาชีพเสริม	ต้องการ	62.22	58.46	71.55	40.39	75.89	82.13	83.27	58.22
	ไม่ต้องการ	30.78	41.54	28.45	59.61	24.11	17.87	16.73	41.78
4. พัฒนาฝีมือ ทั่วไป	ต้องการ	65.59	57.79	70.76	37.15	72.87	73.00	83.61	56.40
	ไม่ต้องการ	34.41	42.21	29.24	62.85	27.13	27.00	16.39	43.60
5. พัฒนาทักษะ ฝีมือด้าน เทคโนโลยีและ นวัตกรรม	ต้องการ	64.33	54.95	70.82	37.22	71.92	73.75	81.72	54.04
	ไม่ต้องการ	35.67	45.05	29.18	62.78	28.08	26.25	18.28	45.96
6. การรวมกลุ่ม อาชีพ	ต้องการ	62.68	54.24	71.04	39.19	71.38	68.76	79.67	52.97
	ไม่ต้องการ	37.32	45.76	28.96	60.81	28.62	31.24	20.33	47.03
7. ความคุ้มครอง ความปลอดภัยใน การทำงาน	ต้องการ	65.05	58.32	72.34	36.90	75.98	72.25	83.57	53.92
	ไม่ต้องการ	34.95	41.68	27.66	63.10	24.02	27.75	16.43	46.08
8. ความรู้ด้าน กฎหมาย	ต้องการ	66.44	63.33	72.94	38.20	77.08	73.78	83.23	55.17
	ไม่ต้องการ	33.56	36.67	27.06	61.80	22.92	26.22	16.77	44.83
9. แก่ไข สภาพแวดล้อมใน สถานที่ทำงาน	ต้องการ	63.51	56.95	70.61	34.61	74.49	70.40	81.93	52.94
	ไม่ต้องการ	36.49	43.05	29.39	65.39	25.51	29.60	18.07	47.06
10. ค่าตอบแทน เพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	ต้องการ	67.89	59.53	75.47	40.00	80.57	73.55	84.40	58.97
	ไม่ต้องการ	32.11	40.47	24.53	60.00	19.43	26.45	15.60	41.03
11. ให้ข้อมูล ข่าวสารด้าน แรงงาน	ต้องการ	69.26	66.21	74.21	38.49	80.10	80.86	84.13	57.32
	ไม่ต้องการ	30.74	33.79	25.79	61.51	19.90	19.14	15.87	42.68
12. ทุนในการ ประกอบอาชีพ	ต้องการ	80.31	72.32	78.59	54.17	88.98	92.60	86.77	75.53
	ไม่ต้องการ	19.69	27.68	21.41	45.83	11.02	7.40	13.23	24.47

ความต้องการความช่วยเหลือ จากภาครัฐ		รวม	ภูมิภาค						
			กทม.และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
13. ความต่อเนื่อง ในการทำงาน	ต้องการ	74.22	60.96	74.95	46.70	84.22	89.54	86.55	63.81
	ไม่ต้องการ	25.78	39.04	25.05	53.30	15.78	10.46	13.45	36.19
14. สนับสนุน อาชีพเกษตรกร	ต้องการ	69.59	55.05	68.75	40.04	75.90	84.94	84.58	62.31
	ไม่ต้องการ	30.41	44.95	31.25	59.96	24.10	15.06	15.42	37.69

6. การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการจะมีความแตกต่างของจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายกับจำนวนแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในจำนวนที่น้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 55.96 และมีรายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 44.04 ผลต่างร้อยละ 11.92 กลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 42.71 รายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 57.29 ผลต่างติดลบและมากกว่ากลุ่มที่ได้รับสวัสดิการที่ร้อยละ 14.58 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่แรงงานนอกระบบไม่ได้รับสวัสดิการยังเป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำให้เกิดขึ้นในกลุ่มที่ไม่ได้รับสวัสดิการด้วยตนเอง หากจัดลำดับเป็นรายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคที่มีปัญหาไม่ได้รับสวัสดิการและมีผลต่างของรายได้เพียงพอสูงสุด ได้แก่ ภาคตะวันออก รองลงมา คือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันตก และภาคกลาง โดยมีผลต่างร้อยละ 27.28, 26.16, 19.14, 11.58, 2.94, 2.22 และ 1.96 ตามลำดับ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 การมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

กลุ่มอาชีพ/ภูมิภาค	ได้รับสวัสดิการ			ไม่ได้รับสวัสดิการ		
	รายได้ เพียงพอ (1)	รายได้ไม่ เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)	รายได้ เพียงพอ (1)	รายได้ไม่ เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	55.96	44.04	11.92	42.71	57.29	-14.58
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	60.33	39.67	20.66	48.53	51.47	-2.94
ภาคกลาง	58.61	41.39	17.22	49.02	50.98	-1.96
ภาคตะวันออก	53.78	46.22	7.56	36.36	63.64	-27.28
ภาคตะวันตก	58.62	41.38	17.24	48.89	51.11	-2.22
ภาคเหนือ	60.61	39.39	21.22	44.21	55.79	-11.58
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	46.88	53.12	-6.24	40.43	59.57	-19.14
ภาคใต้	55.29	44.71	10.58	36.92	63.08	-26.16

7. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก

7.1 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ปี 2564

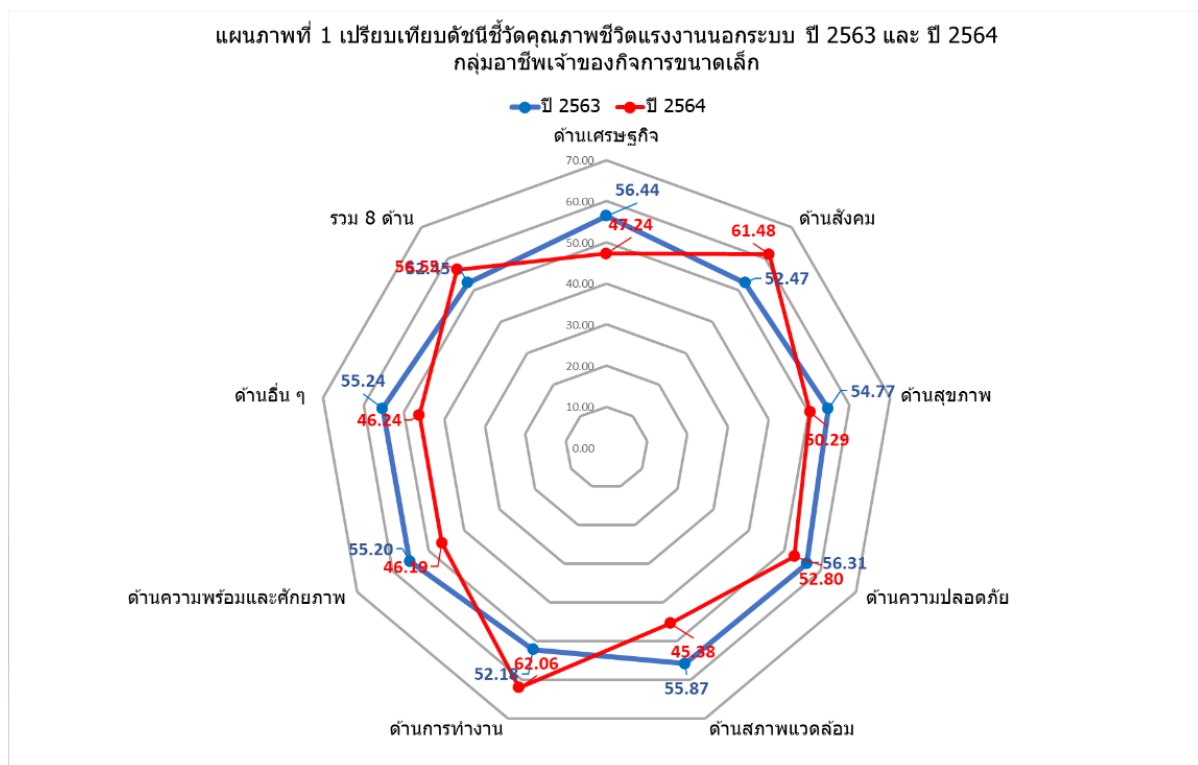
ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต 8 ด้านของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กอยู่ที่ 56.55 คะแนน เมื่อพิจารณาจากภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคที่มีดัชนีคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน สูงสุด ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 67.72 คะแนน รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง 57.67 คะแนน ภาคตะวันตก 55.03 คะแนน ภาคใต้ 52.60 คะแนน ภาคเหนือ 51.76 คะแนน ภาคตะวันออก 50.63 คะแนน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 49.78 คะแนน ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

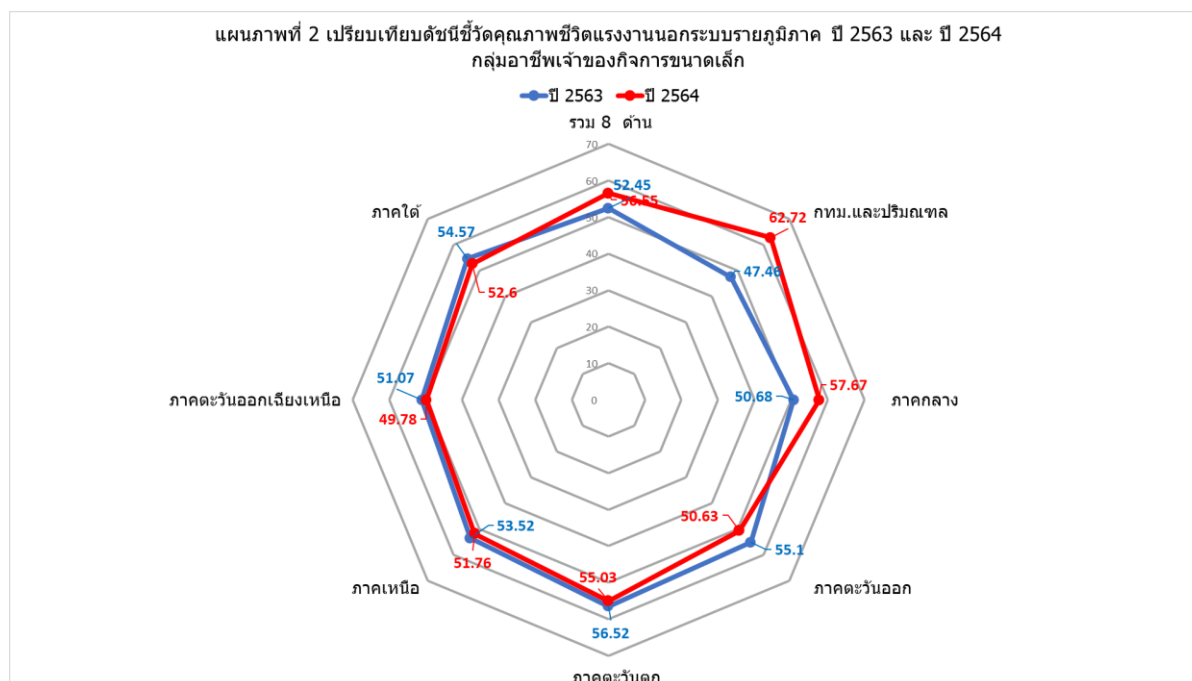
เมื่อพิจารณาดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน พบว่า มีคะแนนด้านการทำงานมากที่สุด 62.06 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านสังคม 61.48 คะแนน ด้านความปลอดภัย 52.80 คะแนน ด้านสุขภาพ 50.29 คะแนน ด้านเศรษฐกิจ 47.24 คะแนน ด้านอื่นๆ 46.24 คะแนน ด้านความพร้อมและศักยภาพ 46.19 คะแนน และให้คะแนนด้านสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด 45.38 คะแนน ตามลำดับ โดยให้น้ำหนักกับด้านการทำงานมากที่สุด ร้อยละ 23.14 รองลงมาคือ ด้านสังคม ร้อยละ 21.30 ด้านความปลอดภัย ร้อยละ 12.87 ด้านสุขภาพ ร้อยละ 10.81 ด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 9.17 ด้านความพร้อมและศักยภาพ ร้อยละ 8.29 ด้านอื่นๆ ร้อยละ 7.48 และให้น้ำหนักน้อยที่สุดด้านสภาพแวดล้อม ร้อยละ 6.94 ตามลำดับ (ตารางที่ 20)

7.2 เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ปี 2563 และปี 2564

เมื่อเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก ระหว่างปี 2563 และ 2564 พบว่าคุณภาพชีวิตในภาพรวมปี 2564 ที่ 56.55 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 52.45 คะแนน โดยที่ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบด้านที่ดีขึ้น ได้แก่ ด้านสังคม และด้านการทำงาน ตามลำดับ สำหรับดัชนีฯ ที่ลดลง ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านอื่น ๆ ด้านความพร้อมและศักยภาพ และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ (แผนภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตในภาพรวมเป็นรายภูมิภาคเปรียบเทียบระหว่างปี 2563 และ 2564 พบว่าแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่มีคุณภาพชีวิตในปี 2564 ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 62.72 คะแนน และภาคกลาง 57.67 คะแนน ตามลำดับ สำหรับภูมิภาคที่มีคุณภาพชีวิตลดลง ได้แก่ ภาคตะวันตก 55.03 คะแนน ภาคใต้ 52.60 คะแนน ภาคเหนือ 51.76 คะแนน ภาคตะวันออก 50.63 คะแนน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 49.78 คะแนน ตามลำดับ (แผนภาพที่ 2)

ตารางที่ 19 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค (คะแนน)

ปีที่สำรวจ	ปี 2563	ปี 2564
ดัชนีคุณภาพชีวิต รวม 8 ด้าน	52.45	56.55
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	47.46	62.72
ภาคกลาง	50.68	57.67
ภาคตะวันออก	55.10	50.63
ภาคตะวันตก	56.52	55.03
ภาคเหนือ	53.52	51.76
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	51.07	49.78
ภาคใต้	54.57	52.60

ตารางที่ 20 ค่าน้ำหนักและค่าดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ของกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการขนาดเล็ก จำแนกตามภูมิภาค

ปีที่สำรวจ	ปี 2563		ปี 2564	
ดัชนีคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน/ภูมิภาค	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)
ด้านเศรษฐกิจ	56.44	10.49	47.24	9.17
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	43.99	7.91	63.80	8.94
ภาคกลาง	48.36	10.66	57.52	7.81
ภาคตะวันออก	57.39	7.32	52.28	6.63
ภาคตะวันตก	55.63	10.28	55.03	6.07
ภาคเหนือ	54.82	7.72	52.70	8.63
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	49.38	8.40	52.54	10.39
ภาคใต้	59.05	8.82	51.40	9.07
ด้านสังคม	52.47	23.29	61.48	21.30
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	45.00	10.47	63.12	10.61
ภาคกลาง	47.52	7.36	55.94	12.75

ปีที่สำรวจ	ปี 2563		ปี 2564	
ดัชนีคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน/ภูมิภาค	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)
ภาคตะวันออก	54.77	26.04	51.10	28.76
ภาคตะวันตก	56.86	23.48	50.95	9.89
ภาคเหนือ	53.88	8.73	54.31	7.14
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50.93	22.25	48.71	21.76
ภาคใต้	50.48	23.94	54.24	21.16
ด้านสุขภาพ	54.77	6.13	50.29	10.81
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	48.73	23.20	63.00	12.65
ภาคกลาง	49.49	12.78	56.56	10.32
ภาคตะวันออก	55.82	10.47	49.37	20.03
ภาคตะวันตก	56.31	8.07	51.99	11.81
ภาคเหนือ	52.50	12.77	51.22	10.59
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	49.60	12.82	55.03	8.83
ภาคใต้	59.25	10.71	50.40	12.85
ด้านความปลอดภัย	56.31	13.29	52.80	12.87
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	45.84	13.59	62.55	21.15
ภาคกลาง	47.02	6.00	56.83	8.63
ภาคตะวันออก	56.03	8.24	51.58	8.29
ภาคตะวันตก	57.35	5.84	57.66	28.57
ภาคเหนือ	52.97	10.43	54.15	6.69
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50.07	7.48	55.00	6.68
ภาคใต้	57.85	6.45	54.21	23.28
ด้านสภาพแวดล้อม	55.87	8.65	45.38	6.94
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	45.01	6.59	63.20	7.33
ภาคกลาง	53.06	22.38	58.43	7.02
ภาคตะวันออก	53.47	12.97	48.71	12.51
ภาคตะวันตก	56.04	25.69	54.25	7.20
ภาคเหนือ	55.65	21.93	54.88	26.44
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50.03	6.22	55.53	7.17
ภาคใต้	56.31	13.29	50.64	11.04
ด้านการทำงาน	52.18	23.94	62.06	23.14
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	50.31	27.40	61.79	24.46
ภาคกลาง	51.14	26.09	58.89	26.85
ภาคตะวันออก	54.62	22.51	52.20	6.21
ภาคตะวันตก	55.07	13.12	57.35	21.95
ภาคเหนือ	57.41	24.99	53.31	19.92
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	52.72	25.83	51.17	24.43
ภาคใต้	52.08	22.02	52.57	7.40
ด้านความพร้อมและศักยภาพ	55.20	6.71	46.19	8.29
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	46.54	5.13	63.72	8.05
ภาคกลาง	47.12	6.48	58.67	6.53
ภาคตะวันออก	57.22	5.97	52.33	7.45

ปีที่สำรวจ	ปี 2563		ปี 2564	
ดัชนีคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน/ภูมิภาค	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)
ภาคตะวันตก	57.19	6.34	55.42	6.52
ภาคเหนือ	55.70	6.99	53.19	7.99
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50.16	6.78	55.88	7.90
ภาคใต้	58.73	7.75	51.86	8.31
ด้านอื่น ๆ	55.24	7.50	46.24	7.48
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	45.72	5.71	63.05	6.81
ภาคกลาง	47.56	8.25	58.11	20.10
ภาคตะวันออก	56.77	6.48	50.51	10.13
ภาคตะวันตก	57.17	7.19	54.32	8.00
ภาคเหนือ	55.99	6.45	50.25	12.61
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	49.67	10.22	50.07	12.84
ภาคใต้	58.08	7.02	52.21	6.90

บรรณานุกรม

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2562). รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.

